

Partnerstwo międzysektorowe na rzecz walki z marnowaniem żywności

Marek Borowski
Prezes Zarządu
Federacji Polskich Banków Żywności

Gdańsk 9 stycznia 2019 r.

#ZeroHunger #ZeroWaste

❖ a Zero Hunger world is possible if we work together

Organizacja Narodów Zjednoczonych ds.
Wyżywienia i Rolnictwa (FAO)

www.fao.org

❖ a Zero WASTE world is possible if we work together

EU Platform on Food Losses and Food Waste
DG for HEALTH and FOOD SAFETY

https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Komunikowana skala problemu w Polsce

- ❖ W Polsce marnuje się **9 mln ton** żywności (2006) →
 - ❖ To tyle ile starczyłoby na nakarmienie **wszystkich mieszkańców Warszawy przez 10 lat**
- ❖ Problem krajów wysokorozwiniętych. W Polsce na jednego Polaka przypada średnio **235 kg** żywności zmarnowanej w ciągu roku →
 - ❖ W krajach Afryki Subsaharyjskiej wskaźnik ten wynosi ok **6-11 kg na osobę**
- ❖ **Straty żywności** generuje każdy obszar łańcucha „**od pola do stołu**” czyli rolnictwo, produkcja, dystrybucja, konsumpcja →
 - ❖ W Unii Europejskiej konsumenci odpowiadają za **53%** całej marnowanej w UE żywności (2016). W Polsce obecnie jest **podobnie** (jedyne dostępne badania dot. Polski sprzed 12 lat mówią o odpowiedzialności konsumentów jedynie za ¼ strat)

Komunikowana skala problemu w Polsce

Dane z 2006 roku opublikowane w raporcie Komisji Europejskiej w październiku 2010 r., wskazują, że w Polsce marnuje się blisko 9 mln ton żywności. Produkcja odpowiedzialna jest za marnowanie około 6,6 mln ton odpadów żywnościowych, **gospodarstwa domowe za 2 mln ton**, natomiast inne źródła za 0,35 mln ton.

JEDNAK...

Dane po ponad 10 latach zdają się być nieaktualne, co skutecznie utrudnia podejmowanie działań, które odpowiadałyby na realnie zdiagnozowane problemy.

Rzeczywista skala problemu w Polsce

Przełomowy projekt badawczy PROM

Program Racjonalizacji Strat i Ograniczania
Marnotrawstwa Żywności

Program będzie realizowany w latach **2018 - 2020**

Federacja Polskich Banków Żywności jest
liderem w tym projekcie

Realizowany w konsorcjum: Instytut Ochrony Środowiska – PIB; Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa; Polskie Towarzystwo Technologów Żywności

Dostarczenie **realnych danych** dotyczących ilości całej marnowanej w Polsce żywności

Wzmocnienie instytucji publicznych w zakresie **zarządzania polityką publiczną** dotyczącą ograniczania strat i marnotrawstwa żywności

Opracowanie **narodowego planu** przeciwdziałania stratom i marnotrawstwu żywności

PROM

Opracowanie systemu monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności

PARTNERSTWO MIĘDZYSEKTOROWE:

Banki Żywności

IOŚ-PIB
INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

**Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa**

Efektywny program racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności

- PROM

PROM: faza badawcza, cele szczegółowe:

- Oszacowanie strat i marnotrawstwa żywności w Polsce.
- Opracowanie modelu monitoringu strat i marnotrawstwa żywności na potrzeby sprawozdawczości krajowej i unijnej.
- Ocena możliwości ograniczania marnotrawstwa żywności w przedsiębiorstwach, gastronomii oraz przez konsumentów na poziomie krajowym i lokalnym.
- Opracowanie założeń monitoringu redystrybucji żywności na cele społeczne.

PROM: faza zastosowania w praktyce

- Opracowanie krajowej strategii ograniczania strat i marnotrawstwa żywności.
- Budowanie pro-aktywnych postaw społecznych i kapitału społecznego wokół kampanii „Nie marnuj jedzenia”
- Wdrożenie monitoringu redystrybuowanej żywności na cele społeczne na potrzeby sprawozdawczości krajowej i unijnej. Studium wykonalności mini-giełdy darowizn żywności.
- Pilotaż procedury MOST w 5 przedsiębiorstwach.

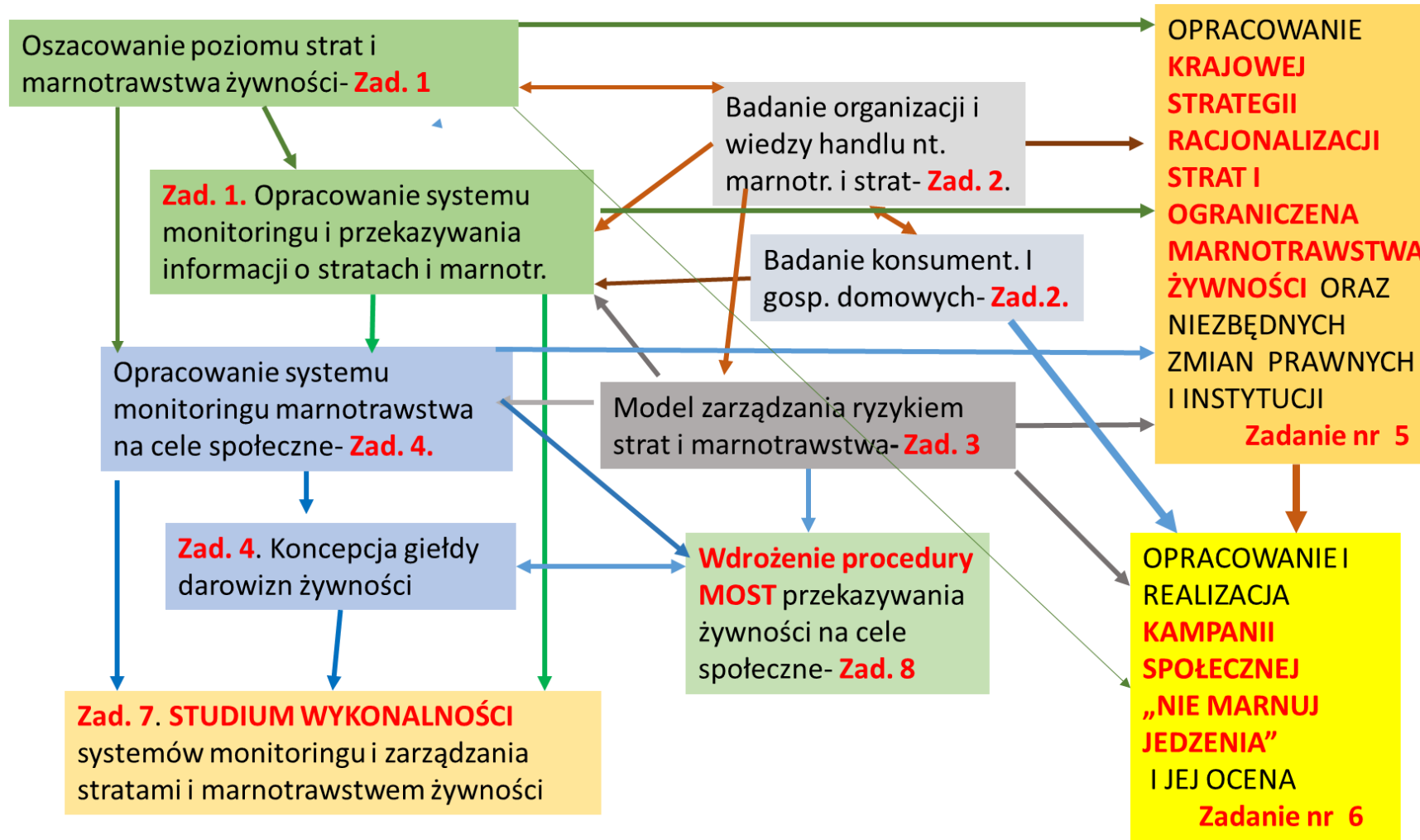

Zadania

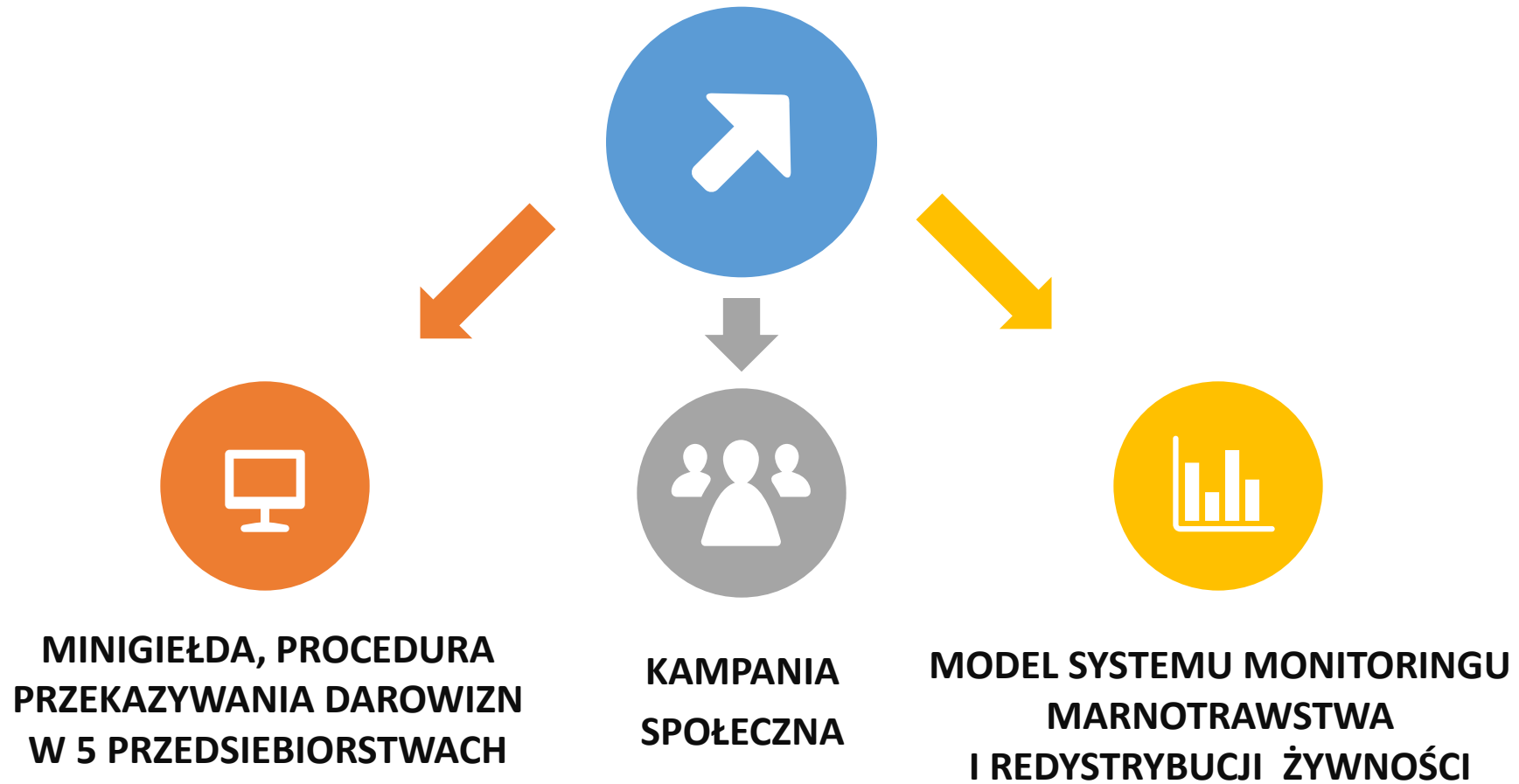
Okres trwania: 3 lata **Ilość zadań:** 8

Faza	Nr	Zadanie	Partner
Faza badawcza	1	Oszacowanie strat i marnotrawstwa żywności oraz opracowanie systemu ich monitorowania (POD)	IOŚ-PIB
	2	Bezpieczeństwo żywnościowe a bezpieczeństwo żywności – partycypacja społeczna (BS)	SGGW
	3	Zarządzanie ryzykiem strat i marnotrawstwa żywności (BS)	SGGW
	4	Opracowanie założeń monitoringu żywności przekazywanej na cele charytatywne oraz giełdy darowizn żywności (BS)	FPBŻ
Faza zastosowania w praktyce	5	Strategia racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności	KOWR
	6	Kampania społeczna „Nie marnuj jedzenia”	IOŚ-PIB
	7	Ratowanie żywności przed zmarnowaniem	FPBŻ
	8	Procedura przekazywania żywności na cele społeczne – pilotaż	PTTŻ

Schematy powiązań zadań

Zastosowanie w praktyce

Działania pilotażowe będą kontynuowane po zakończeniu projektu !

Adresaci PROM

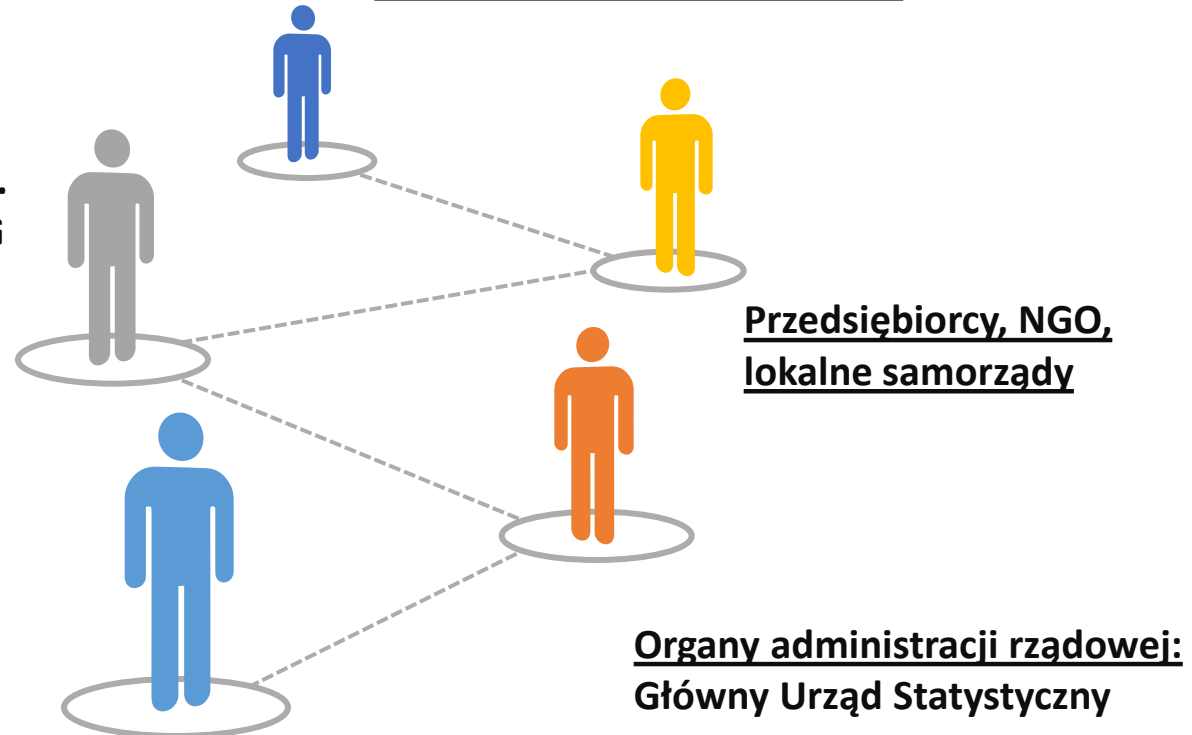
Institucje unijne:

Komisja Europejska. Grupa ds.
Marnotrawstwa Żywności, DG
SANCO, ENV.,
EUROSTAT

Institucje rządowe:

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Środowiska
Ministerstwo Rozwoju
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Zdrowia

Spółeczeństwo polskie, media

Banki Żywności

Współpraca z sieciami handlowymi

Współpraca z sieciami handlowymi

2018 rok

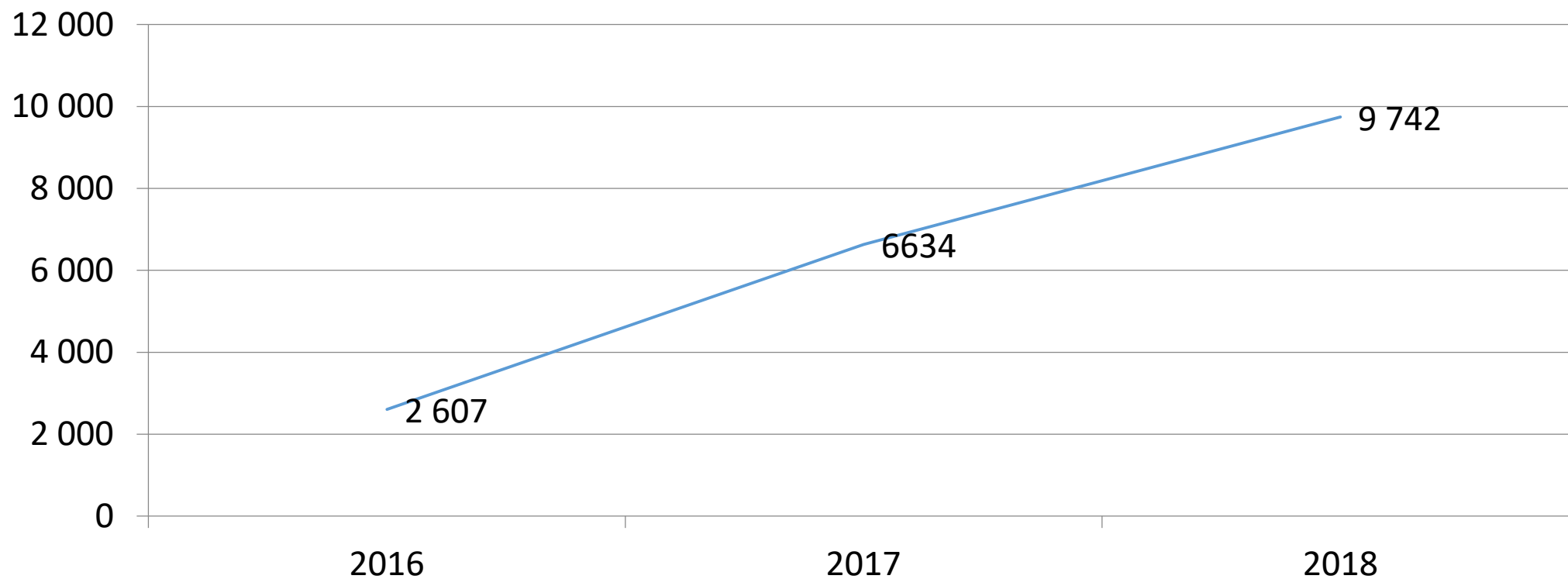
- **8** sieci handlowych współpracujących z Bankami Żywności
- **1** sieć restauracji współpracująca ogólnopolsko (ok. 220 restauracji KFC).
- Ponad **900** sklepów przekazujących darowizny.
- Ponad **9 741 804 kg (9 741 ton)** o wartości **99 825 600 zł (99 mln zł)** przekazanej żywności na cele społeczne.

Nowe perspektywy:

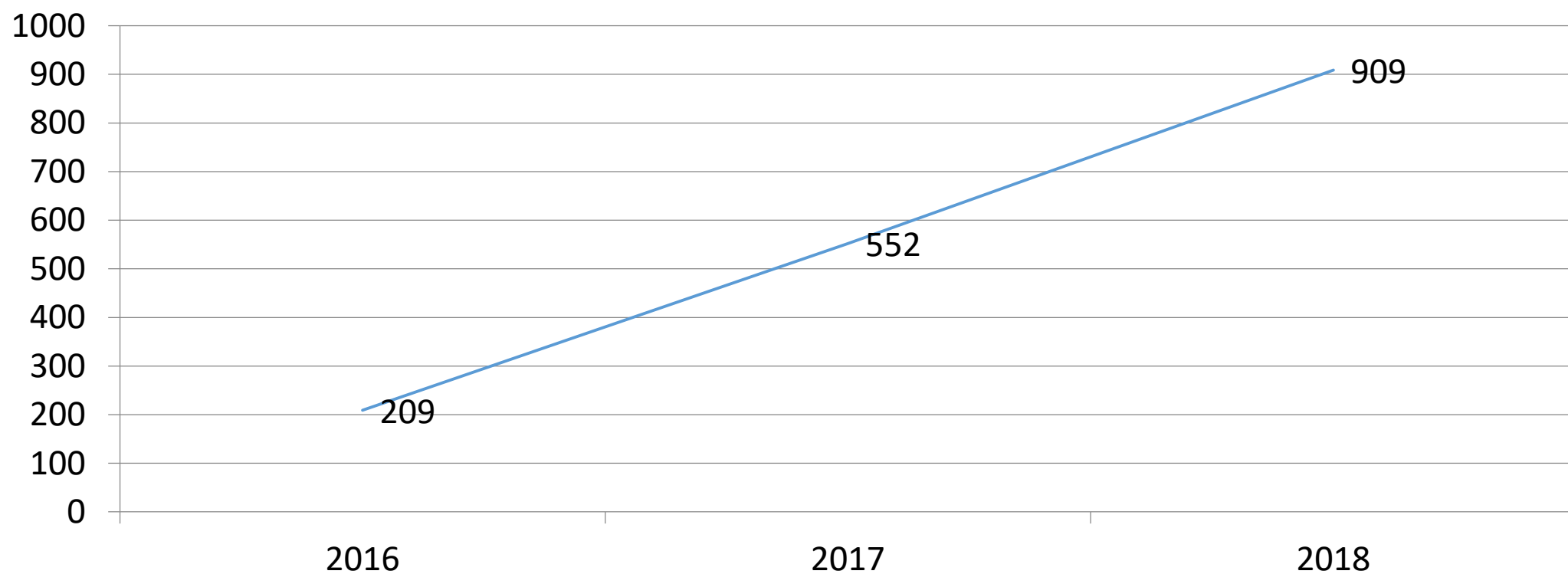
- Współpraca z centrami dystrybucji sieci handlowych (Jeronimo Martins Polska, Makro, Auchan)
- Rozwój kooperacji z dostawcami sieci handlowych (Makro, Tesco)
- Rozszerzenie współpracy z sektorem gastronomii (AmRest, Pizza Hut)

Żywność przekazana Bankom Żywności przez sieci handlowe w latach 2016-2018 (w tonach)

Liczba sklepów współpracujących z Bankami Żywności w latach 2016-2018

Współpraca z 8 sieciami handlowymi

TESCO

Carrefour

Auchan

Auchan
Direct.pl

EUROCASH
GRUPA

makro

**Jerónimo
Martins**

Nowe perspektywy:

- Współpraca z centrami dystrybucji sieci handlowych (Jeronimo Martins Polska, Makro, Auchan)
- Rozwój kooperacji z dostawcami sieci handlowych (Makro, Tesco)
- Rozszerzenie współpracy z sektorem gastronomii (Pizza Hut)

EkoMisja Nie Marnuję
Program edukacji ekologicznej dla
szkół
2018/2019
Struktura i zadania

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

STRUKTURA PROJEKTU „EkoMisja Nie Marnuje”

PROJEKT EKO MISJA
NIE MARNUJĘ

Program EkoMisja Nie
Marnuję

Światowy Dzień
Żywności

Konkurs EkoSelfie

Kampania
informacyjno-
promocyjna –
Marnując Żywność,
Marnujesz Planetę

Działania edukatorów z
Banków Żywności

Działania nauczycieli w
ramach Szkolnych
Klubów
Niemarnowania

Program współpracy z NFOŚiGW

Wsparcie inwestycji w Bankach Żywności

- Zakup samochodów, wózków, chłodzi, remonty do kwoty 600 tys. zł
- Budowa nowego magazynu BZ do kwoty 1,5 mil. zł

Projekt wsparty kwota 10 milionów złotych.

Złożono 24 projekty.

- **Program Kulinarnie Mocni**
Partnerstwo z McCormic (Kamis)
- **Program Ekonomicznie Silni**
Partnerstwo z Narodowym Bankiem
Polskim

Szkolenie edukatorów pracujących w Bankach Żywności, realizujących działania towarzyszące (FEAD)

Partnerstwo z Rabenem i Youtuber- 7 metrów pod ziemią

Zdarza Wam się wyrzucać jedzenie? Komu się nie zdarza... 1Pieczywo, 2owoce, 3wędliny i 4warzywa – to produkty, które wyrzucamy najczęściej. Tymczasem 1,6 mln Polaków żyje poniżej granicy skrajnego ubóstwa. Te osoby mają do dyspozycji mniej niż 514 zł miesięcznie. Każdego dnia stają przed dylematem: kupić jedzenie czy zapłacić rachunki?

Banki Żywności próbują walczyć z tym paradoksem. Pozyskują żywność od producentów, sieci handlowych i restauracji, a następnie dostarczają ją do tych, którzy potrzebują jej najbardziej. Chętnych, by oddawać żywność – szczególnie w okresie przedświątecznym – nie brakuje. Ale brakuje pieniędzy, które pozwalają obsłużyć całą logistykę. Największym obciążeniem są koszty transportu. Firma Raben już od 3 lat „wypożycza” Bankom swoich kierowców i ciężarówki (Panie Raben, szacun!). To znacząca pomoc, ale rzecz jasna nie zaspokoi wszystkich potrzeb. Banki Żywności potrzebują również Waszego wsparcia! W łatwy sposób możecie przekazać darowiznę na transport żywności ➡ <http://bankizywnosci.pl/>

USTAWA ZAPOBIEGAJĄCA MARNOWANIU JEDZENIA W POLSCE?

AKTUALNY STAN PRAWNY

- ULGI PODATKOWE ZWALNIAJĄCE OD PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG ZA DAROWIZNY ŻYWNOŚCI (OD 2009)
- MOŻLIWOŚĆ ODLICZENIA WARTOŚCI DAROWIZNY OD PODATKU OD OSÓB PRAWNYCH
- W 2013 ROZSZERZONO ZAKRES DARCYŃCÓW ZWOLNIONYCH Z PŁACENIA PODATKU VAT DO DYSTRYBUTORÓW ŻYWNOŚCI I INNYCH PODMIOTÓW.
- BRAK INNYCH REGULACJI DOTYCZĄCYCH ŻYWNOŚCI, ULG PODATKOWYCH ITP.

SENACKI PROJEKT USTAWY – PARTNERSTWO DYSTRYBUTORÓW ŻYWNOSCI I NGO

- Obejmuje sklepy o powierzchni powyżej 250m². Przejściowo, w okresie 2 lat, obowiązki będą dotyczyć podmiotów o powierzchni 400m², w których przychody ze sprzedaży żywności stanowią co najmniej 50%.
- Zobowiązanie do zawarcia umowy z lokalną organizacją pozarządową (z terenu swojego powiatu) w zakresie nieodpłatnego przekazywania nadwyżek żywności na cele społeczne.
- Umowa na piśmie ma określać czas, sposób, rodzaj przekazywanej żywności, podział kosztów obu stron, zakres prawa do rezygnacji z odbioru darowizn
- Czas na sporządzenie umowy – do 5 miesięcy od wejścia w życie projektowanej ustawy.
- Zobowiązanie do prowadzenia we współpracy z NGO kampanii edukacyjno-informacyjnych dla konsumentów w zakresie ograniczania marnowania jedzenia.

SENACKI PROJEKT USTAWY – OPŁATY I KARY Z TYTUŁU MARNOWANIA JEDZENIA

- PODATEK PŁACONY W SKALI ROKU, W ZALEŻNOŚCI OD LICZBY KIŁOGRAMÓW ZMARNOWANEJ ŻYWNOSCI, DO 90% MASY ŻYWNOSCI.
- ŚRODKI NA RZECZ ORGANIZACJI ZAJMUJĄCYCH SIĘ DYSTRYBUCJĄ, M.IN.: ZA BRAK PRZEKAZU LUB NIETERMINOWE PRZEKAZANIA, KARY: OD 500 ZŁ DO 10.000 ZŁ.
- OPŁATY/KARY MOGĄ BYĆ POMNIEJSZONE O KOSZTY PROWADZENIA KAMPANII EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH LUB KOSZTY REALIZACJI UMOWY Z ORGANIZACJĄ
- OBOWIĄZEK INFORMACJI W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM O WARTOŚCI OPŁATY I WARTOŚCI ŻYWNOSCI PRZEKAZANEJ NGO

OD UCHWAŁY DO WDROŻENIA – ZASTRZEŻENIA I WYZWANIA

- Ustawa skierowana wyłącznie do dystrybucji. Nie obejmuje producentów żywności, rolników.
- Ustawa nie rozwiązuje też problemu marnowania żywności wśród konsumentów.
- Dominuje w niej system kar, zamiast systemu zachęt, ulg i motywacji.
- Ograniczone możliwości transportowe, magazynowe i finansowe organizacji. – Kto za to zapłaci?

Misja Banków Żywności

Od ponad 20 lat dostarczamy pomoc żywnościową **ponad 1,6 mln osób** w Polsce rocznie

To dzięki nam **ponad 3,5 tys. organizacji pomocowych** w Polsce może nakarmić swoich podopiecznych

Ratujemy na **masową skalę** przed zmarnowaniem średnio **ponad 80 tysięcy ton** pełnowartościowej żywności

Łączymy
ze sobą
dwa skrajne
światy

Misja Banków Żywności

- ❖ **Walczymy o pełne wykorzystanie produktów spożywczych** (zainicjowaliśmy i doprowadziliśmy do zmiany w VAT, dzięki którym każdy przedsiębiorca od 2013 roku może bez obciążeń VAT przekazać darowiznę OPP)
- ❖ **Tworzymy system**, w którym wszelkie nadwyżki, dzięki hojności darczyńców, mogą być błyskawicznie przekazane osobom najbardziej potrzebującym .
- ❖ **Dbamy o aktywizację społeczną** osób wykluczonych
- ❖ **Edukujemy Polaków** odnośnie możliwości zagospodarowania i wykorzystania produktów najczęściej marnowanych.
- ❖ **Dbamy o edukację dzieci** w zakresie zdrowych nawyków żywieniowych
- ❖ **Badamy co roku obszar konsumentów** w Polsce w zakresie marnowania żywności → **Raport „Nie Marnuj Jedzenia 2018”**

*„Zostawmy
następnym
pokoleniom, świat
nie gorszy niż ten, w
którym żyjemy.”*

Banki Żywności

Dziękuję za uwagę

Marek Borowski

Prezes Zarządu Federacji Polskich Banków Żywności

Marek.borowski @ bankizywnosci.pl